

НАУКОВО-ПОПУЛЯРНА ТЕМАТИЧНА ПРИРОДНИЧА ГАЗЕТА ДЛЯ РОЗУМНИКІВ І РОЗУМНИЦЬ

НАЙУЛЮБЛЕНІШЕ ДЕРЕВО В УКРАЇНІ

Як тільки-но сонце поверне на весну, верболози поблизу водойм і на узліссях вкриваються ніжними пухнастими котиками. Цвіт верби – прекрасне й зворушливе диво природи. “Зацвіла верба – прийшла весна”, – кажуть у народі.

Верба – найулюбленіше дерево в Україні. Її насаджували на берегах ставків, річок, поблизу доріг. Верба укріплює береги водойми, а у посушливих місцях зупиняє піщані заноси. Наче оберіг, споконвіку людські оселі оточував тин з верболозу.

Народ зауважив: там, де росте верба, є чиста джерельна вода. Справді, верба – прекрасний природний фільтр. У водоймах воду для пиття колись брали лише під вербою. Вербовими дошками вимощували дно колодязя, щоб вода була чистішою. Навіть у відра клали вербову дощечку, яка знезаражувала воду і поліпшувала її смакові якості.

*“І досі сняться під горою
між вербами та над
водою біленькі хати ...”*

Тарас Шевченко

Перебуваючи у
засланні в Казахстані,
Тарас Шевченко посадив
вербовий прутик і виростив
з нього вербу. На чужині
верба нагадувала
поетові рідну Україну.

Постать селянина зі спини. Дерево. Нарис. Тарас Шевченко, 1843 р.

ДЕРЕВО ЧИ КУЩ?

Дерево – рослина, що має стовбур з листяною кроною.

Кущ – це рослина, яка має декілька деревовидних стовбурів.

Трави – рослини, яка не мають дерев'янистого стовбура.

Дерева та кущі – **дерев'янисті рослини.**

Банан – це найвища трав'яниста рослина.

Секвоя – найвище дерево.

Бамбук – дерев'яниста рослина.

ВЕРБА-КРИХІТКА

Серед верб є велетні й карлики. Найменше дерево з тих, що росте в Україні – верба туполиста. Висота цього дерева від 11 см до 20 см. Росте ця крихітка на вологих вапнякових скелях на висоті від 1700-2000 м над рівнем моря. Ти можеш її побачити, подорожуючи у Карпатах хребтами Близниці, Свидовцю та Черногори.

ЛАБОРАТОРІЯ ПУСТУНЧИКА

Візьми лінійку, уважно розглянь її шкалу. Знайди позначки **0** і **20** см. Постав лінійку вертикально. Уявляєш, яка маленька верба туполиста? Як ти думаєш, чому ця рослина є деревом, а не травою?

Вербові кущі виростають, як правило, заввишки від 1 м до 6 м, дерева – від 10 м до 15 м.

На нашій планеті є близько 500 видів верб.
З них 30 росте в Україні.

Найбільш поширені в Україні такі види:

верба вушката,
верба пурпурова,
верба гостролиста,
верба прутувидна,
верба попеляста,
верба козяча.

Слово "верба" дуже давнє. Воно означає "те, що гнеться, крутиться, звивається".

ЛЯГДНІ СЛОВА

Прислухайся, як ніжно називає народ улюблене дерево.

Вербожа, вербишенька,

вербонька, вербичка,

верб'яточко, верб'ятко.

КОЛИ ВЕРБА СТАНЕ В ПРИГОДІ

З деревини верби виготовляли легкі й надійні човни, корита, музичні інструменти (дудки, бандури, кобзи), ложечки.

З вербових прутиків виплітали рибальське знаряддя, іграшки, кошики, хлібниці.

За допомогою вербових прутиків у давнину люди шукали воду під землею, щоб викопати криницю.

У Шануючи вербу, перед Великоднем ми освячуємо вербові гілочки у церкві. Вдома торкаємося ними рідних, примовляючи:

**Не я б`ю, верба б`є,
За тиждень – Великдень,
Будь великий, як верба,
А здоровий, як вода,
А багатий, як земля.**

У **СКОРОМОВКИ**
Хочеш стати телеведучим, тоді знай, що вони тренують вимову такими скоромовкою.

На городі стоїть верба
НАЙСКОРКУМАКУВАТІША.
Наша верба
НАЙКОРЧУКУВАТІША,
а ваша верба –
НАЙРОЗКОРЧАКУМАКУВАТІША!

Софія Караффа-Корбут.
Мавка (іл. до "Лісової пісні").

ЗНАЙДИ НА КАРТІ

Знайди на карті або в Атласі автомобільних доріг назви, пов'язані з вербою.

Верби, Вербень, Вербичі, Вербівок – аж 20 населених пунктів, Вербка, Лози, Лозова. Може, ти знайшов ще інші?

ДЕРЕВОВИДНА
РОСЛИНА (ДЕРЕВО,
КУЩ) ЧИ ТРАВА?

- ВЕРБА - це _____
 БУЗОК - це _____
 КАЛИНА - це _____
 БАНАН - це _____
 БАМБУК - це _____
 СЕКВОЯ - це _____

1. Хто з поетів висадив у пустелі вербовий прутик?
2. Місяць, у якому зацвітає верба.
3. Гірський хребет у Карпатах.
4. Музичний інструмент, виготовлений з вербової деревини.
5. Водойма, поблизу якої росте верба.

“Годування ворон” Кріс, США

Кросворд “ВЕРБА”

НАРОД
СКАЖЕ,
ЯК ЗАВ'ЯЖЕ

Про кого у народі говорять:

- У нього на вербі груші ростуть (про тих, хто любить говорити небилиці).
- Куди не повернеться, то в нього золоті верби ростуть (про того, хто завжди псує якусь справу).
- Чому українці склали таке прислів'я: “Верба водою живе, верба воду й береже”?

Головний редактор:
Дарія Біда

тел.: (032) 297-51-23,
e-mail: dabida@mis.lviv.ua

Заступник головного редактора:

Світлана Вольська,
e-mail: svitlana300@gmail.com

Дизайн і верстка:
Ярина Бутковська

Підписано до друку 20.03.2012
формат 60x84/8.

Друк офсетний.
Наклад 8 000 прим.

Адреса редакції:
79006, м. Львів, а/с 10216
Надруковано у друкарні
ДП “Видавничий дім Укрпол”. Зам.